

Af Kristina Lund Jørgensen
Foto: Morten Rode
kls@fyens.dk, moer@fyens.dk

10

procent af en årgang har særligt talent og har brug for ekstra udfordringer for at udvikle talentet til fulde.

Brug for et bedre image

Erhvervsskolerne er for dem, der ikke gider lære noget. HG - står for hurtig gennemgang. Man spilder tiden på erhvervsskolerne. Det er de myter eleverne på erhvervsskolerne møder blandt venner. Elever fra Tietgenskolen ser frem til, at talentprojekt profilerer dygtige elever.

Maria Rønne-Lund, 17 år, dekortørrelinjen. Jeg overvejede at gå i gymnasiet, fordi jeg hørte så meget dårligt om erhvervsskolerne.

Lærerne i folkeskolen sagde også, at gymnasiet var det eneste rigtige. Mine forældre støttede mig i at vælge erhvervsskolen, og jeg er rigtig glad for det. Det bliver godt med fokus på talenter. Man kunne også overveje niveau-delte hold. For mange tager ikke uddannelsen seriøst.

Malth Krogh, 17 år, I iværksætterlinjen.

- Jeg overvejede gymnasiet, fordi jeg spiller musik og gerne ville på musiklinjen. Men jeg vidste ikke, hvad jeg skulle bruge uddannelsen til. Jeg vil gerne noget med handel. Derfor blev det erhvervsskolen. Mine forældre hjalp mig med at finde ud af, at jeg kan bruge uddannelsen til det, jeg vil. Jeg kunne godt tænke mig at få egen butik.

Nick Hertzum Skou, 21 år, iværksætterlinjen.

- Jeg har arbejdet som køkkenassistent, men jeg har en drøm om at skabe mit eget. Derfor læser jeg for at blive iværksætter. Studiemiljøet på skolen kunne godt være bedre. Der er for mange useriøse elever, der ødelægger det for os andre. Det er godt med fokus på dem, der gerne vil.

Josephine Knudsen, 19 år, iværksætterlinjen.

- Det har altid været en drøm for mig, at arbejde i en butik, derfor var det naturligt at vælge den her uddannelse. - Jeg forsvarer uddannelsen, når mine venner snakker om, at man ikke lære noget på erhvervsskolerne. Det passer nemlig ikke.

Et opgør med janteloven

■ Talenter bliver hevet frem på tv og nu i uddannelsessystemet

■ Uddannelsesinstitutioner skal huske stadig at udfordre alle, siger forsker

■ Erhvervsskolerne har også brug for at signalere, at de har dygtige elever på deres uddannelser, siger Noemi Katznelson, leder af Center for Ungdomsforskning ved Aarhus Universitet

En specielt tilbud med ekstra undervisning for højt begavede børn i folkeskolen, 10. klasse med håndplukkede særligt talentfulde elever, arrangementer for udvalgte, dygtige elever i gymnasiet eller camps for elitestuderende på universitetet.

Listen over tilbud til talentfulde unge under uddannelse er efterhånden fuldfed.

Det stigende fokus på de dygtigste elever og studerende kommer som en naturlig del af den udvikling samfundet har været igennem, mener Noemi Katznelson, leder af Center for Ungdomsforskning ved Aarhus Universitet.

- Det er ikke kun noget, der sker inden for uddannelsessystemet. Vi ser det også på den kulturelle scene med programmer som X-faktor og Robinsom, hvor der skal kåres vindere og tabere. Vi er i gang med et mindre opgør med janteloven i forhold til, at alle er lige og skal have det samme. Nu har vi fokus på, at

det er godt at dyrke eliten og trække talenterne frem, forklarer hun.

Erhvervsskoler på rette vej

Der synes at være en bevægelse i gang i retning af, at man ikke længere tænker, at alle har brug for samme tilbud om undervisning undervejs i en uddannelse. Nu tænker institutionerne i højere grad i, at uddannelse skal adressere den enkelte der, hvor den enkelte er.

- Derfor er det ikke overraskende, at erhvervsskolerne følger tidsånden. Skolerne har også konkret brug for at signalere, at de har dygtige elever på deres uddannelser, vurderer Noemi Katznelson.

Husk de andre

I den proces må uddannelsesinstitutionerne dog ikke glemme, at alle elever og studerende har brug for at blive set og stimuleret uanset, hvilken hylde de ligger på.

- Talentfulde elever har ikke brug for at blive udfodret

mere end alle andre. Alle elever har brug for at blive udfordret der, hvor de er, for at flytte sig. Fokus bør være på at alle yder deres bedste, siger Noemi Katznelson,

Hun peger også på, at det er vigtigt også at huske på fællesskabet, når man vælger at fokusere på de dygtigste.

- Meget forskning viser, at man løfter fællesskabet op ved at blande både de gode og de mindre gode. Derfor er det godt, at de ikke trækker dem helt ud af fællesskabet på erhvervsskolerne.

Noemi Katznelson peger i den forbindelse på, at det paradoksale i, at talenterne nu skal trækkes ud og tilbydes ekstra undervisning.

- Vi har haft rig tradition for at hive unge ud til specialundervisning. Nu skal de udsatte tænkes ind i fællesskabet, mens de særligt dygtige tænkes ud. Det er et skift i uddannelsessystemet, og det er en hel generel tendens, siger centerlederen.

Der er endnu ingen forskning, der viser, hvad den udvikling betyder for fællesskabet og de unges faglige niveau.

Eftertragtet at blive et talent

Akademi for Talentfulde Unge, ATU, hedder tilbuddet fra de fynske gymnasier til de særligt motiverede og dygtige gymnasieelever.

De første studenter, der undervejs mod studentereksamen har fået ekstra forelæsninger på universitetet og andre intellektuelle udfordringer på akademiet, bliver studenter til sommer.

De har netop afsluttet forløbet på ATU, og talentkoordinator fra Svendborg Gymnasium, Kathrine Werngreen, har været med hele vejen.

- Eleverne har været rigtig glade for forløbet. Akademiet er også blevet et eftertragtet tilbud, siger hun.

Sidste år måtte de på Svendborg Gymnasium sige

nej til cirka 60 procent af de elever, der søgte om at blive optaget på akademiet.

Justeringer undervejs

Alle deltagere på det første hold blev udpeget af lærerne på gymnasiet, men den procedure blev ændret, fordi for mange elever følte sig forbigået.

- Nu skriver de en motivationsskrivelse udover, at lærere kan indstille elever. Vi ønsker i det hele taget at være meget åbne omkring akademiet, fortæller Kathrine Werngreen.

Når skolen er åben om tilbuddet til de talentfulde elever, håber de også på at aflive myter og misundelse.

- Vi oplevede, at flere elever fra det første hold egentlig

ikke brød sig om at være noget særligt i forhold til de andre. Der er nok lidt jantelov over det. Det har stadig ikke samme status at være et fagligt talent set i forhold til for eksempel at være et sportstalent. Men det er efterhånden ved at være eftertragtet at få en plads på akademiet. Og det er blevet nemmere for de andre årgange, fortæller Kathrine Werngreen.

Hun understreger, at det heller ikke er et tilbud alene for de naturvidenskabeligt interesserede elever.

- Der er mange forskellige arrangementer. Eleverne er også specielt glade for det sociale engagement og det tilbud om et netværk uden for deres eget gymnasium, de også får med akademiet.

Talentvejen

Talentvejen er et projekt på erhvervsskoler over hele landet, der løber over to år. Målet er, at arbejdet skal fortsætte på skolerne og smitte af på andre skoler fremover. Der deltager 14 skoler i projektet heriblandt Tietgenskolen på Fyn.

På skolerne er der blandt andet indført mentorordninger, vejledende samtaler og øget samarbejde med praktiksteder, der tager mod talenter.

Hver skole laver en plan for talentudpegning og -udvikling.

Der er fire indsatsområder:

1: Afkortelse eller fritagelse for undervisning.

2: Fag på højere niveau rettet mod videregående uddannelse.

3: Ekstra faglige udfordringer.

4: Ekstra fokus på tværgående temaer.

Et talent er kendetegnet ved at have vilje, engagement, nysgerrighed, overblik og være innovativ og social kompetent.

Det skønnes, at ti procent af en årgang har særligt talent og har brug for ekstra udfordringer for at udvikle talentet til fulde.